

КЕРМЮЧ

ИЛХАМЛЫ, УЧУНУЛУ, ЖАРЫКЪ КЕЗИУ

Бу кюнде Нальчикде Суратлуу искусстволаны А. Л. Тесенко атлы музейде Пролетардык шахерде художниклени «Ренессанс» атлы чыгармачылык биригулерини «Сабийликни суг жагасы» атлы кермючю ачылыганды. Анда художникле живопись бла графика жанрлада ишлени башлап чыгышты. Аланы хар биринде да – сабийле.

биргиулеру кеслери кыргызан кермючге темаланы сайлауу бла да энчиди, – дегенди. – Быйыл бу сиз кере турган экспозиция анагга бла сабийге аталады. Ол экиси уа дуниялыкны, инжили да баш шартлардыла. Ма ол себеден бу суратта бизин хар бир бизге, чыгармачылык бла кюрошенге, тутхан ишбизде жангы аттамла эгер илхам, кючкыруу да бередиле.

Кыргызда урунганганы промючю феодаларны республика комитетини председатели, Россияни сыйлы артистка Мария Дюва уа прохладчы художниклени былай бийик фаюнулары берген заууклык очо алагы ыспас этил: «Хар не да сабийликден башланады. Бу суратлада болганы болупа кезлерин да бирге жюргениги кыуандырдыла, – дегенди. – Кзырангысыз бу «Кыштак

мынга – «Кызыкчык чөлпөу баш бла». Кыялай бир жылу, жумушаклык барды была! Татьяна Ненашеваны, башха прохладчыларда уа ишлени мени не заманда да сейрондиргенле келедиле Геннадий Темирканова ол, фахмулу художниклени табыл, аланы ишлери бла дайын бизни кыуандырганлай турганы ючюн мен бек ырамын. Кермюч ючюн ючюнбюкюно жарык этеди, аны бла бирге художестволу искусство-бузну келик кюноне да ийануу туудурды», – дегенди.

Татьяна Ненашева жыл сайын прохладчы суратчылагыла былай тубеюнчюлери ючюн бери келген кыуандыргала, музейни ишчилерине да ырызактыгын билдиргенди. «Ренессанс» галерея кесини ишин кыргызаны алты жыл болады. Ары жюргененин жыштарымы профессионал художникледиле, скульпторла, ху-

чыгармачылыкны усталарыла. Андан сора, сурат ишлере юйренгери сыйган бухгалтерле, устазла, тюкеничле, аспамында солугга чыккыган пенсионерледиле.

Дагы тюрлю-тюрлю техника бла этилген живописден мастер-классла берилдиле. Алтыдан он адамга дерин келедиле бир жолга. Ала ошюкю юрендиле, илхамлы, учунулу болуп. Сора жетимиш болганлай, кермючле да кыатышпай башлайдыла. «Аланы ырызактыгларын керсем, мен да заманымы, кыйыйнымы магынасы болганын аныгыйламы.

Бизге келликлени галереябызда сактайбыз», – дегенди биригуле бышаклык этген. Кермюч 14 июльда эгер ишлериди. КЕРТИЛАНЫ Сакнат. Суратла автордуула.

Курорт

Жараулануыга кыачан да ахшы онгла

Спортну кышы тюрлюлери бла кюрошенгеле Минги тау алапат саугады. Тау лыжачылагы, сноубордчулагы эм фристайлчулагы жарау этерча онгла мында таман жылыны ичинде сакланадыла. Табиगत да ол болупугга себеплик эткенлей турат. Сез ючюн, быйылгы сезон 10 ай чаклы бирге созулганды. Аны бла

байламлы Россияни лыжачыларыны спорблары мында май айдан 25 июльга дерин бардырыладыла. Бу кезуно ичинде регион спортчулары бир бирлери бла эришип, кыуырларынын санар онглары да болады. Чырана, шендогю изилемле келишген инфраструктура мында бийик даражалы эришуилени жылыне не

кююнде да этдюрюр аман бердиле. «Шимал Кавказын курортлары» акционер обществону таматасы Газета Тимижев айтханга кер, аланы компания «Эльбрус» курорт токтаруусу сау жылыны ишлеп турурча этер муратыды.

ТАПКАСХАЛЛАНЫ Аминат.

КОНКУРС

Лейла Нифталиева – айырмалы тинтиучо

КыМР-ни полициячыларыны арасында бек иги следователины ачыктыла конкурста Лейла Нифталиева кыуанды. Ол битеу эрмишуде да айырмалы болуп, коллегаларын иги да озганды, деп билдиргендиле бизге КыМР-де МВД-нын пресс-службасындан.

Эрмишудени кезуонде уа правсу документлени, угосундай энгуюло-процессуал кодекслени кылай билгенлени ачыктыла керек этди. Андан сора да, следствиле жумушлары тамамлаганда, методиканы, тинтиулени кезуонде эни техника кылай хайырланганын, адамга биринчи медицина болушук беруно энчиликлерин керпозторге, Макаров керюну заманга жыргга, саугудан илшанга атырга да тошгенди. Дагыда физкультура

казырлыкта, тутушуде да башхаладан уста болганды полициячы кыы.

Лейла РФ-ни МВД-сыны Волгограда академиясында окууганды. 2016 жылдан бери ол Нальчикде УМВД-нын следствиле управленисында кыуулук этеди. Бу кысыка кезуонде ага уручук, адамны саугууна аур заран салуу, наркотиклени законсуз

сатыу-алуу бла байламлы аманкыялыны озюрге тошгенди. Ол ишинде баш Борча инспектор правозорун кыла эркинликлерин саклаууна санайды. Биюонюнде уа ол юстицияны тамата лейтенанты деген чынгга тийиш кюрогенди. «Мен алапат коллективде ишлени тамата федерал билimlerин, сыуларын аманкыялы, усталыкны жашырынлыкларына юйретедиле», – дегенди ол.

Энди уа республиканы бек иги тинтиучою профессионал усталыкны федерал ючюноруна кызырланды. Ол а быйлы 8-15 сентябрьде Казанда РФ-ни МВД-сыны юридический университетинде бардырылгылады.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Эгертуу

Тыш кырамагыла заууклык табаргга барып, ауруу алып кыайтмазча

Африкада, Юг Америкада, Азияда кырапалга солургга тебирегенле аллай жерлерде жуктуган ауруула кенг жайылганыларын эседе тутарга керкедиле. Нек дегенде алада хауа исиди, мылдыла, ала жуктуган ауруулары жайылуучулары болот. Дагыда ауруулар жерлерде адамны саугууна, бегирекча ша орунуна, чегилерине, келздерине, терисине да улуу хата тошере болууду, дейдиле бизини республиканы КыМР-де Гигиена эмда эпидемиология араны специалистери.

Ауруула адамга асламысында суу, тазаланмаган аш-азыкка эмда курт-кыурумсалары жайылуучулары болот. Дагыда ауруулар анга не да кир затлагга тийгенде да жуктуарга болууду алагы. Аны себепли тыш кырапалга солургга тебирегенле алада болууну юсюндөн алпандан окууна билдире керкедиле.

Башха жерлерде дагыда көп тюрлю уулу биригилеги бла жанууларга тебирега болууду. Тропикалы инфекциялуу асламысында чегиле, териге, келзге, сангага заран саладыла, кеслери да кибосонде бек

кыйын кетедиле, багытуу амаллагга хазна хорлатмайдыла. Ма ол себеден солургга барам дегенде, кезигизни сактырга кереклигин унутууга арталдыла жарамайды. Аны ючюндү аш ашыры алпанды кыууларгагыны салып бла бир неча кере жууарга, кыргенини бла жемилешине да исси суу бла тынгылы тазаларга керкеди. Бир амал бар эсе, ашны, бютонда бег а чабакчыны, отда кыуурулган тюрлюлерин ашакгыз. Сууну жаланда кынайтылганын ичигиз не да тюкенилерде шешалада сатынганын алыгыз. Билмеген ашыгызыны ашакмагыз, аны кылдан сатып алмагыз, башхала абери бла сыйларга оюсыле да, угый дегиз.

Бассейнеде не да келзге жуунгангызында сууну жутмазга кюрошөгиз. Кырут-кыурумсалга сизге жанламазча амалланы хайырлангызыз, турган отууларыгызыда уа терзелени бла ашкенини аула бла жабыгыз. Кичик жанууларга, хайууларга да жуукулшамгызыз, тиймеги. Башха адамланы эмда эмда аяк кийимлерин да киймеги. Трупоратору путивкасы бла барган эсе-

гиз, гидни айтханандан чыкмагызыз. Ауруу кызгатылганын бир тюрлю ишанын, ол санда этюгга кыламы, кейнесиз аман этип, теригеде кыууруа чыгып башлаггызыларын сора дагыда кырут-кыурумса кылапанын аспесегиз, оюсагыт окууна врача баргызыз. Исси кыралала болган кезуонде салкын кийимле кирге, кесигиз да асламыраак суу ичере кюрошөгиз. Аракыны не да чыгарыны юсюндөн унутасыз иги болушук.

Дагыда былай эгертиуну, сиз солудан кыайтып келгенден сора эн жылыны ичинде не тюрлю аурууну сылтау бла врача барсагызы да айттырга унутмагызыз.

Басмагы УЛБШЛАНЫ Мурат казырлаганды.

О, ЖАЙ КЕЗИУ!

Ургыула бирлени кыабып, башхаланы уа жанлары бла учуп нек кетедиле?

Сиз да эслеген болурсуз ургыулануу бир-бир адамлагга чапканын, башхаланы кыаларына уа жанлаганыларын. Ол сизни кезиктозге керюмюгюн сунмагызы! Аны сынтауу генетикада эмда ургыула кыапан адамны терисини энчилгиндеди.

Ургыула адамны терисинден терлегени бла чыккыган химия затлагга эмда анда болуучу бактериялагы кере сайлау этедиле, деп чертеди Ургыулага контроль этуучу жана бла америкалы ассоциациянда энтомолог Джозеф Конлон. Алмиме, кичи ичюмюлени адамга не ючюн тартылганыларны сылтауларын тинте, аладан бешин эм башха санадыла.

Аууругу болуу

Тинти ургыула хауда болган углекислый газга эсе бурадыла. Аууруклары болганына бла уа аны не байламлыгы барды дегенге, кытууру заманы жеткенде,

тишируу солуганы бла хауага углекислый газны 21 процентте көп жибереди. Аны себепли сабийден аууруклары болган тишируулары ургыула башхаладан эсе эки кереге көп кыабадыла.

Асыры бек терлеген Адам ауру ишин тамамлаганда, терлегени бла бирге чыккыган молочная кислота да ургыулануу кесине бек тартады. Андан сора да, ала этни кызгызынын да терк сезедиле. Аны себепли ургыула көп жайылган кезуонде жаруулуно ючюн ичинде бардырсагыз, терктер жууунсагызы да игиди.

Кыанын биринчи группасы

Биз бир-бир ашарыкылары жаратмайбыз, ургыула да ма алайдыла. Тинтиулени Journal of Medical Entomology журналда басмаланган эслеринде көре, адамны кыаныны 0(1) не да би-

ринчи группасы ургыулануу бек тартадыла.

«Аллай кыанлары болганыны ишислери да башхалды, ала ма анга алдандадыла, дейди энтомолог Джозеф Конлон.

Сура чидигиз эсе Тинтиулени кезуонде бирлеге сыра, башхалагыз суу ичиргенди. Ахырында биринчилени кван ичючюле бютон бек кыапанлары ачыктыланганды. Японияда бардырлыган тинтиучиле да ма ол оюмга келгендиле, алай аны сылтауна а топусунлай билалмагыандыла.

Генетика

Алимле эгиздени кыанларын тинтендиле да, бу иште да генелени магынасы улпу болганын билгендиле. Лондону Гигиена эмда тропикалы медицинаны шюлюнд алимиле бир-бир адамланы терилеринде ургыула сыймеген затла чыгыуучуларын тохташ-

Карина ГАМДЖЯН. «Комсомольская правда» газет.

УЧРЕДИТЕЛИЕ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ РЕДАКЦИЈАНЫ ТЕЛЕФОНЫЛА: Редактору примачы - 42-63-01. Баш редактору оюрунбарыры - 42-38-21, 40-44-82. Журалы секретары - 42-66-85. Секретары - 40-23-62, Корресптор - 42-63-52. РЕДАКЦИЈАНЫ БЕ.НОМЛЕРИ: 2014-02 эс право - 42-24-02, 42-67-68. Экономика - 42-66-73. Културга - 42-66-76. Социалдык - 42-75-82, 40-59-18. Курортла, тургиз эм спорт - 40-29-93, 42-66-71. Окуучууу бла байламлыкка жоорууу эм жазылуу - 42-37-94. Эчи корреспондент - 42-68-72. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагыт жюргюмөйдү. Кюз жазмагыла решени эткендейле эл ала артка кыайтармайдыла. Газетте басылганын материалда айтканы оюмла редакцияны оюмла бек кыамагыт болууду. Аладан айтканын сиз уа ючюн РФ-ни Федерацияны Басманы юсюндө законду тиндиле материалны авторлары кеслери жууунадыла. Редакция авторлардан 400 гезит тизгинден (машинка бла жазылган 5-6 бет) кетип аламыды. Газет Басманы эс асламы информации эркинликтерин кыурууду жаны бла Кыабаты-Малкъар регион инспекцияда 2016 аягында 19 декабрда регистрация эткенди. Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетин басмагы «КыМР-Месна» ГКУ-ну компьютер службабы хатыр эткенди. Газет «Тетраграф» ООУ-ну типографиясыла басылганында Нальчик шахар, Ленин аты пр. пр. 33. Газетин ишперин таууруу ючюн КыМР-ни ичючү сыймасы федерациялуу Управленисына жазылыды. Телефонла: 76-01-21. Газетин роингага сатыу ючюн КыМР-ни «Ресчега» акционер обществосу жууунады. Телефон: 42-69-34. Газет ишылгыч юч кере чыгады - геюрге, орта, шабат кюносле.

Номерге графике кере 19.00 сагытта кыюл салында. 20.00 сагытта кыюл салынганда. ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЛА: Байсаланы Мариянт - дежуурный редактор, Кучукааны Сафият, Кестюкелени Зуфиян - жууулгы секретары оюрунбарыры; Геклараны Валентина - (1, 2-чи бет), Балыяны Феруа - (3-чи бет), Зезаланы Лида - (4-чи бет) - корресптор. Тиражы 1412 экз. Заказ № 605. Багысы 10 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ИЗАТЕЛЕДИН АДРЕСИ: 36000, Нальчик шахар, Ленин аты пр. пр. 33. электрон почта: ebor_50@mail.ru